

K tzv. zimnímu balíčku Evropské komise

Dne 16. 2. 2016 zveřejnila Evropská komise v souladu se strategií na vytvoření evropské Energetické unie tzv. zimní balíček legislativních a nelegislativních návrhů. Balíček obsahuje dokumenty, které se zaměřují na energetickou bezpečnost a zemní plyn:

1. Sdělení Komise o strategii EU pro zkapalněný zemní plyn (LNG) a skladování plynu
2. Sdělení Komise o strategii EU pro vytápění a chlazení
3. Návrh rozhodnutí na ustanovení mechanismu výměny informací o mezivládních dohodách a nezávazných instrumentech mezi členskými státy a třetími zeměmi v oblasti energetiky
4. Návrh nařízení týkající se opatření pro zajištění bezpečnosti dodávek plynu

„Po krizích v dodávkách plynu v letech 2006 a 2009, které postihly miliony občanů, jsme řekli, že se tato situace již nikdy nesmí opakovat. Zátěžové testy v roce 2014 však ukázaly, že jsme vůči vážným přerušením dodávek zemního plynu stále příliš zranitelní. Politické napětí na našich hranicích je palčivou připomínkou, že tento problém sám od sebe nezmizí,“ uvedl návrhy komisař pro klima a energetiku Miguel Arias Cañete.

Z pohledu zaměření činnosti ERÚ má zásadní význam návrh nařízení týkající se opatření pro zajištění bezpečnosti dodávek plynu. Proto se také ERÚ stal spolugestorem při vnitrostátním projednávání tohoto nového legislativního návrhu v České republice. Cílem návrhu nařízení je zajistit, aby každý členský stát zavedl vhodné nástroje pro přípravu a zvládnutí dopadů nedostatku plynu způsobené buď narušením dodávek, nebo výjimečně vysokou poptávkou. Odpovědnost za bezpečnost dodávek plynu je definována třístupňovým procesem. Činnost obchodníků s plynem je založena na respektování tržních principů a obchodníci jsou primárně zodpovědní za zajištění dodávky plynu. V případě, že tržní mechanismy nedokáží motivovat obchodníky, aby dodávali plyn do země, opatření členských států by měla zajistit plyn chráněným zákazníkům. Evropská Komise zajišťuje celkovou koordinaci a konzistenci opatření.

K dosažení tohoto cíle návrh nařízení předpokládá posílenou koordinaci na regionální úrovni v souladu se zásadami a normami stanovenými na úrovni EU. Navrhovaný přístup zahrnuje úzkou spolupráci mezi členskými státy v rámci regionů při provádění hodnocení rizik na regionální úrovni. Aby byla zajištěna soudržnost v rámci celé EU, bude regionální posouzení rizik provedeno na základě celoevropské simulace s běžnými standardy a konkrétními scénáři. Veškerá rizika identifikovaná v posuzování regionálních rizik budou řešena v regionálních Plánech preventivních opatření a Plánech pro stav nouze, které budou přezkoumány a schváleny Komisí. Aby bylo zajištěno komplexní a soudržné posouzení rizik a plánů, nařízení obsahuje povinné šablony uvádějící prvky, které by měly být vzaty v úvahu při provádění posouzení rizik a přípravě plánů. Posílená regionální spolupráce je žádoucí, protože narušení dodávek plynu může mít snadno dopad na řadu členských států a vnitrostátní posouzení rizik a plánů se ne příliš hodí na řešení takových situací.

Vedle návrhu tohoto nařízení představují z pohledu kompetencí ERÚ určitý zájem také další dva návrhy. Jedná se jednak o Strategii EU pro zkapalněný zemní plyn a skladování plynu, která předpokládá optimalizaci využití skladovacích kapacit mezi sousedními státy/v rámci regionů. Dále se jedná o Strategii EU pro vytápění a chlazení. Vytápění a chlazení je největší energetické odvětví v EU. Má potenciál ke snížení poptávky, zvýšení účinnosti a přechodu na OZE. Budovy ztrácí teplo zejména kvůli své špatné kvalitě. Přitom lze dosáhnout velkých úspor jednoduchou renovací.

Vzhledem k možnému dopadu na činnost ERÚ se úřad bude podílet na jejich projednávání, a to jak na úrovni státní správy ČR, tak v rámci asociací evropských regulátorů CEER a ACER.